

Хүндэтэ нүхэдүүд! Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет Хятадай Коммунистическэ партиин алдарт 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан, советскэ бүхы коммунистуудай, мүн совет арадай нэрэнэ Таанадта, бүхы Хятадай коммунистуудта, Хятадай Арадай Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ, халуун амаршалга хүргэнэ.

Хятадай аха дүү коммунистическэ партиин бэрхэшээлтэ тэмсэлэй орёо харгыгаар ябажа гарахынь Советскэ Союзай коммунистууд хайнаар мэдэнэ. Тэрэнэй анха түрүүн бии болонон, мүн саашанхи хүгжэлтэнь Октябрин интернационална агуухэ үзэл сурталай нүлөөтэй таһаршагүй холбоо барисаатай, Хятадай Коммунистическэ партиин дайшалхы 40 жэлэй түүхэдэ баатаршалгын, шэн зоригто тэмсэлэй толотомо жэжээнүүд дүүрэн, Тэрэ тэмсэл соогуур партиинь гэшүүд урган гараһан, хатуужан бэхжиһэн байна.

Хятадай арадай революцион илалта Азидахи империализмын үндэлэ һуурида шанга сохилто үгэһэн, дэлхэйн хүсүүдэй социализмда аша тунтайгаар хубилха хэрэгтэ тон хэсэр нүлөөлһэн байна. Хятада болоһон арадай революци колониальна болон дудьданги гүрэнүүдтэхи национально-сүлөөрлэгийн тэмсэлдэ хүсэ ехэтэй шэнэ түдхисэ хээ.

Хятада тогтоогдохон арадай демократическэ байгуулалта марксистско-ленинскэ хургаалай илан мандажа байһанай толотомо гэршэ болоно. Аха дүү коммунистическэ оронуудай этбэй бүдэдэ ороһон Хятадай Арадай Республикын урда гэрлэтэ хайхан социалистическэ объектово байгуулгаар үзэгдөөгүй ехэ арга боломжонууд нэгдэнэ.

Түрэл коммунистическэ партия, нүхэр Мао Цзе-дун түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедтэ тогтоһонхоо хойшо социалистическэ байгуулалтада туйлай ехэ амжалтанууды туйлаа. Орон доторн хэгдэһэн социальна экономика гүнзгэ ехэ хубилтанууд Хятада социалистическэ харилсаанай шиндэхэ амжалта туйлаха арга олгоо. Мүнөө Хятадай Коммунистическэ парти тон шухала түүхэтэ зорилгонууды — Хятады мүнөө үеын промышленностьтой, хэсэр хүгжэнги хүдөө ажахтай, түрүү наука болон культуратай агуухэ социалистическэ гүрэн болгохо хэрэгтэ бүхы хитад арадай аймагтар ехэ хүсэ шадалы эмхидэн хүтэлбэрлэжэ байна.

Хятад арадай бүхы амжалтанууды, тэрэнэй зоёһон байгуулхы хүсүүдэй, бэлиг шадабаринь урган халбаржа байһаниие манай парти, бүхы совет арад саг үргэлжэ нүхэрэй сһоной анхаралтайгаар хаража байна. Энхэ хайхан Эхэ оройнгоо халбаран хүгжэһэн тулада коммунистууд түрүүтэй хитад арадай туйлажа байһан эдэ амжалтануудаар, замхашагүй хүсэ шадалаар үнэн зүрхэнһөө билэнэр омогорхон баясаабди.

Советскэ Союзай, Хятадай коммунистическэ партинуудай хооронд марксистско-ленинзмын, пролетарска интернационализмын агуухэ үндэлэ һуури дээрэ аха дүүгэй таһаршагүй холбоо барисаан байгуулагданхай. Манай партинуудай бата бэхи нүхэсэл, харилсаа холбоон СССР Хитад хоёрой арадуудай хүсэл зорилготой тааралдаа. Коммунистическэ болон хүдэлмэринэй партинуудай түлөөлгөшэд Москвада болон зүблөөнэй документууды хүтэлбэр болгон, Советскэ Союзай коммунистическэ парти партинууд болон арадуудайгаа хоорондох эблэршгүй хани барисаа, харилсан туһалсалга, социалистическэ лагерин, бүхы дэлхэйн коммунистическэ хүдэлмэринэй нэгдэлдэ саадааша бэхжүүлжэ байна.

Хитад арадай бүхы амжалтануудай шалгаран гараһан хүтэлбэрлэгшэ, эмхидгэжэ — Хятадай Коммунистическэ парти мандаха болотой!

Советскэ Союзай, Хятадай Арадай Республикын арадуудай, мүн КПСС-эй, Хятадай Коммунистическэ партиин хоорондох хэзээдэшэ эблэршгүй хани нүхэсэл, харилсан туһалсалга мандаха болотой!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.  
Москва, 1961 оной июнин 30.

СССР-эй Верховно Сөведэй Президиумдэ

Целлюлозно-саарһанай промышленность хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта туйлаһанайн түлөө СССР-эй Верховно Сөведэй Президиум 1961 оной июнин 29-нэй Указаар целлюлозно-саарһанай промышленностин 1130 хүдэлмэриншэд, инженерно-техническэ, хүтэлбэрлэхэ хүдэлмэрилэгшэд юм. Кубын эдэ залуушуул СССР эрхынгэ урда тээ Фидель Кастротай уулзаһан байна.

Кубын мянган залуушуул Одесса өрбэ

ОДЕССА, июнин 30, (ТАСС). Мүнөөдэр үдэн урда тээ Одессын тохойдо «Грузия» гэжэ теплоход хольн аяншалгаһаа бусажа өрбэ.

Хара далайн унан замшад советскэ залуу мэргэжэлтэдые: агроном, тракторист, зоотехник, механизаторнууды аяар холын Куба абаашаа. Тэдэнэр мүнөө арадай кооперативуудай, гүрэнэй ажахын поли болон фермэнүүдтэ хүдэлмэрилэгшэ эхилэнхэй.

«Грузия» теплоход гэлэргэ бусалгандаа таряашадай мянган залуушууды асарба. Тэдэнэр бутладаа байһаа оной хабар Кубада долголон ороһон интервентуудые бута сохилгодо хабаадсалһан, өөрингөө арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгшэд юм.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй Указ Нүхэр М. Я. Машановые „Уанда ороһон хүнүүдые абарһанай түлөө“ медалаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй 1957 оной февралын 16-да гараһан Указай үндэнээр, эрхэтэн С. Я. Багдешевый ами наһа «Нарбата» нуур дээрэ абархадаа хайн хайхан хэрэг хэһэн, эрлэхэ зориг харуулаһанайн түлөө СССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй нэрэнэ нүхэр Машанов Михаил Яковлевиче — ажалшад депутатуудай аймагай сөведэй Яруунын гүйсэдкомой коммунална ажахын таһагай дархание «Уанда ороһон хүнүүдые абарһанай түлөө» медалаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо В. СУЕТИН, Бурядай АССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Сөведүүдэй байһан. 1961 оной июнин 28.

БУРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Сөведэй орган

№ 155 (9602)

1961 оной июлин 2, воскресени

Сэн 2 мүнгэн



МОСКВА. СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставка дээрэ.

КНДР-эй партийно-правительственная делегация Л. И. Брежневтэй уулзаба

Корейн Арадай Демократическа Республикын партийно-правительственная делегация толгойлошо, Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй Түрүүлэгшэ, КНДР-эй Министрүүдэй кабинетэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сен, делегациин гэшүүн — Корейн ажалай партиин ЦК-гэй президиумэй гэшүүн, Корейн ажалай партиин ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Ким Чан Ман, Корейн ажалай партиин ЦК-гэй президиумэй гэшүүн, КНДР-эй Министрүүдэй кабинетэй түрүүлэгшын орлогшо, национальна оборонын министр Ким Кван Хеб, Корейн ажалай партиин ЦК-гэй президиумэй гэшүүндэ кандидат, КНДР-эй министрүүдэй кабинетэй түрүүлэгшын орлогшо, хүндэ промышленностин комитедэй түрүүлэгшэ Ли Ден Ок, Корейн ажалай партиин ЦК-гэй гэшүүн, КНДР-эй гададын хэрэгүүдэй министр Пак Сен Чер,

Корейн ажалай партиин ЦК-гэй гэшүүн, КНДР-эй Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Ли Сон Ун июнин 29-да, Кремльд СССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневтэй уулзаба. Уулзалгын үедэ Л. И. Брежнев, Ким Ир Сен болон делегациин гэшүүдэй хоорондо болоһон хөөрөлдөөн хани халуун оршон байдалда үнгэрөө. Уулзалга дээрэ СССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадэ, СССР-эй Гададын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй КНДР-тэ байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов, СССР-эй МИД-эй коллегин гэшүүн И. И. Тугаринов, СССР-эй Верховно Сөведэй Президиумэй уласхоорондын харилсаанай таһагые даагша В. Г. Высотин байлсаа. (ТАСС).

КНДР-эй партийно-правительственная делегациян хүндэлдэ Кремльдэ болоһон сайлаага

Июнин 30-да Советскэ Союзай коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрүүдэй Совет Кремлин Эхэ ордон соо Корейн Арадай Демократическа Республикын партийно-правительственная делегацин хүндэлдэ сайлаага үнгэргэб. Сайлаага дээрэ делегацине толгойлошо — Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй түрүүлэгшэ, КНДР-эй Министрүүдэй кабинетэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сен, КНДР-эй делегациин гэшүүд байгаа.

Советскэ талаһаа КПСС-эй ЦК-гэй Нэгдэлхи секретарь, СССР-эй Министрүүдэй Сөведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, үндэд Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, Н. П. Поспелов, Г. И. Воронов, В. В. Гришин болон бусад байлсаа.

КПСС-эй, Советскэ Правительствын хүтэлбэрлэгшэд КНДР-эй партийно-правительственная делегацитай уулзаба

Июнин 30-да Кремль соо Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Советскэ Правительствын хүтэлбэрлэгшэд Москва эрэд байһан КНДР-эй партийно-правительственная делегацитай уулзаба.

Новиков, СССР-эй Гададын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Советскэ Союзай маршал М. В. Захаров болон бусад байба.

Уулзалга дээрэ советскэ талаһаа КПСС-эй ЦК-гэй Нэгдэлхи секретарь, СССР-эй Министрүүдэй Сөведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй, президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Ф. Р. Козлов, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрүүдэй Сөведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ В. Н.

Корейн талаһаа КНДР-эй партийно-правительственная делегациин гэшүүн, Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй Түрүүлэгшэ, КНДР-эй Министрүүдэй кабинетэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сен, мүн делегациин гэшүүд уулзалгада хабаадсалһан байна.

ДРВ-гэй Премьер-министр Фам Ван Донг Ленинград ошобо

ЛЕНИНГРАД, июнин 30, (ТАСС). Гүрэнэй хэрэгээр Советскэ Союзда эрэд айлшалга байһан ДРВ-гэй Премьер-министр, Вьетнамай ажалшад партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Фам Ван Донг түрүүтэй правительственная делегация мүнөөдэр Ленинград эрбэ. Вьетнамай айлшадтай хамта КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-

гэй секретарь Н. А. Мухитдинов Ленинград эрэлсэ. Москва вокзал дээрэ Ленинградтайд аха дүү Вьетнамаа эрэнэ айлшадаа хани халуунаар угтан абаа. ДРВ-гэй правительствын толгойлошы, тэрэнэй сургагыды Ленинградтайд советской Сөведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов халуунаар амаршалба. Нүхэр Фам Ван Донг үгэ хэлэһэн байна.

УЯЛГАЯ ДҮҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ БҮХЫ ХҮСЭЭ ЗОРЮУЛАЯ!

Бүхы совет арадай Коммунистическэ партия, тэрэнэй Центральна Комитедтэ тогтоһонхоо хойшо социалистическэ байгуулалтада туйлай ехэ амжалтанууды туйлаа. Орон доторн хэгдэһэн социальна экономика гүнзгэ ехэ хубилтанууд Хятада социалистическэ харилсаанай шиндэхэ амжалта туйлаха арга олгоо. Мүнөө Хятадай Коммунистическэ парти тон шухала түүхэтэ зорилгонууды — Хятады мүнөө үеын промышленностьтой, хэсэр хүгжэнги хүдөө ажахтай, түрүү наука болон культуратай агуухэ социалистическэ гүрэн болгохо хэрэгтэ бүхы хитад арадай аймагтар ехэ хүсэ шадалы эмхидэн хүтэлбэрлэжэ байна.

Хятадай аха дүү коммунистическэ партиин бэрхэшээлтэ тэмсэлэй орёо харгыгаар ябажа гарахынь Советскэ Союзай коммунистууд хайнаар мэдэнэ. Тэрэнэй анха түрүүн бии болонон, мүн саашанхи хүгжэлтэнь Октябрин интернационална агуухэ үзэл сурталай нүлөөтэй таһаршагүй холбоо барисаатай, Хятадай Коммунистическэ партиин дайшалхы 40 жэлэй түүхэдэ баатаршалгын, шэн зоригто тэмсэлэй толотомо жэжээнүүд дүүрэн, Тэрэ тэмсэл соогуур партиинь гэшүүд урган гараһан, хатуужан бэхжиһэн байна.

Хятадай арадай революцион илалта Азидахи империализмын үндэлэ һуурида шанга сохилто үгэһэн, дэлхэйн хүсүүдэй социализмда аша тунтайгаар хубилха хэрэгтэ тон хэсэр нүлөөлһэн байна. Хятада болоһон арадай революци колониальна болон дудьданги гүрэнүүдтэхи национально-сүлөөрлэгийн тэмсэлдэ хүсэ ехэтэй шэнэ түдхисэ хээ.

Хятада тогтоогдохон арадай демократическэ байгуулалта марксистско-ленинскэ хургаалай илан мандажа байһанай толотомо гэршэ болоно. Аха дүү коммунистическэ оронуудай этбэй бүдэдэ ороһон Хятадай Арадай Республикын урда гэрлэтэ хайхан социалистическэ объектово байгуулгаар үзэгдөөгүй ехэ арга боломжонууд нэгдэнэ.

Түрэл коммунистическэ партия, нүхэр Мао Цзе-дун түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедтэ тогтоһонхоо хойшо социалистическэ байгуулалтада туйлай ехэ амжалтанууды туйлаа. Орон доторн хэгдэһэн социальна экономика гүнзгэ ехэ хубилтанууд Хятада социалистическэ харилсаанай шиндэхэ амжалта туйлаха арга олгоо. Мүнөө Хятадай Коммунистическэ парти тон шухала түүхэтэ зорилгонууды — Хятады мүнөө үеын промышленностьтой, хэсэр хүгжэнги хүдөө ажахтай, түрүү наука болон культуратай агуухэ социалистическэ гүрэн болгохо хэрэгтэ бүхы хитад арадай аймагтар ехэ хүсэ шадалы эмхидэн хүтэлбэрлэжэ байна.

Хятадай аха дүү коммунистическэ партиин бэрхэшээлтэ тэмсэлэй орёо харгыгаар ябажа гарахынь Советскэ Союзай коммунистууд хайнаар мэдэнэ. Тэрэнэй анха түрүүн бии болонон, мүн саашанхи хүгжэлтэнь Октябрин интернационална агуухэ үзэл сурталай нүлөөтэй таһаршагүй холбоо барисаатай, Хятадай Коммунистическэ партиин дайшалхы 40 жэлэй түүхэдэ баатаршалгын, шэн зоригто тэмсэлэй толотомо жэжээнүүд дүүрэн, Тэрэ тэмсэл соогуур партиинь гэшүүд урган гараһан, хатуужан бэхжиһэн байна.

Хятадай арадай революцион илалта Азидахи империализмын үндэлэ һуурида шанга сохилто үгэһэн, дэлхэйн хүсүүдэй социализмда аша тунтайгаар хубилха хэрэгтэ тон хэсэр нүлөөлһэн байна. Хятада болоһон арадай революци колониальна болон дудьданги гүрэнүүдтэхи национально-сүлөөрлэгийн тэмсэлдэ хүсэ ехэтэй шэнэ түдхисэ хээ.

Хятада тогтоогдохон арадай демократическэ байгуулалта марксистско-ленинскэ хургаалай илан мандажа байһанай толотомо гэршэ болоно. Аха дүү коммунистическэ оронуудай этбэй бүдэдэ ороһон Хятадай Арадай Республикын урда гэрлэтэ хайхан социалистическэ объектово байгуулгаар үзэгдөөгүй ехэ арга боломжонууд нэгдэнэ.

Түрэл коммунистическэ партия, нүхэр Мао Цзе-дун түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедтэ тогтоһонхоо хойшо социалистическэ байгуулалтада туйлай ехэ амжалтанууды туйлаа. Орон доторн хэгдэһэн социальна экономика гүнзгэ ехэ хубилтанууд Хятада социалистическэ харилсаанай шиндэхэ амжалта туйлаха арга олгоо. Мүнөө Хятадай Коммунистическэ парти тон шухала түүхэтэ зорилгонууды — Хятады мүнөө үеын промышленностьтой, хэсэр хүгжэнги хүдөө ажахтай, түрүү наука болон культуратай агуухэ социалистическэ гүрэн болгохо хэрэгтэ бүхы хитад арадай аймагтар ехэ хүсэ шадалы эмхидэн хүтэлбэрлэжэ байна.

Хятадай аха дүү коммунистическэ партиин бэрхэшээлтэ тэмсэлэй орёо харгыгаар ябажа гарахынь Советскэ Союзай коммунистууд хайнаар мэдэнэ. Тэрэнэй анха түрүүн бии болонон, мүн саашанхи хүгжэлтэнь Октябрин интернационална агуухэ үзэл сурталай нүлөөтэй таһаршагүй холбоо барисаатай, Хятадай Коммунистическэ партиин дайшалхы 40 жэлэй түүхэдэ баатаршалгын, шэн зоригто тэмсэлэй толотомо жэжээнүүд дүүрэн, Тэрэ тэмсэл соогуур партиинь гэшүүд урган гараһан, хатуужан бэхжиһэн байна.

Хятадай арадай революцион илалта Азидахи империализмын үндэлэ һуурида шанга сохилто үгэһэн, дэлхэйн хүсүүдэй социализмда аша тунтайгаар хубилха хэрэгтэ тон хэсэр нүлөөлһэн байна. Хятада болоһон арадай революци колониальна болон дудьданги гүрэнүүдтэхи национально-сүлөөрлэгийн тэмсэлдэ хүсэ ехэтэй шэнэ түдхисэ хээ.

Хятада тогтоогдохон арадай демократическэ байгуулалта марксистско-ленинскэ хургаалай илан мандажа байһанай толотомо гэршэ болоно. Аха дүү коммунистическэ оронуудай этбэй бүдэдэ ороһон Хятадай Арадай Республикын урда гэрлэтэ хайхан социалистическэ объектово байгуулгаар үзэгдөөгүй ехэ арга боломжонууд нэгдэнэ.

Түрэл коммунистическэ партия, нүхэр Мао Цзе-дун түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедтэ тогтоһонхоо хойшо социалистическэ байгуулалтада туйлай ехэ амжалтанууды туйлаа. Орон доторн хэгдэһэн социальна экономика гүнзгэ ехэ хубилтанууд Хятада социалистическэ харилсаанай шиндэхэ амжалта туйлаха арга олгоо. Мүнөө Хятадай Коммунистическэ парти тон шухала түүхэтэ зорилгонууды — Хятады мүнөө үеын промышленностьтой, хэсэр хүгжэнги хүдөө ажахтай, түрүү наука болон культуратай агуухэ социалистическэ гүрэн болгохо хэрэгтэ бүхы хитад арадай аймагтар ехэ хүсэ шадалы эмхидэн хүтэлбэрлэжэ байна.

Хятадай аха дүү коммунистическэ партиин бэрхэшээлтэ тэмсэлэй орёо харгыгаар ябажа гарахынь Советскэ Союзай коммунистууд хайнаар мэдэнэ. Тэрэнэй анха түрүүн бии болонон, мүн саашанхи хүгжэлтэнь Октябрин интернационална агуухэ үзэл сурталай нүлөөтэй таһаршагүй холбоо барисаатай, Хятадай Коммунистическэ партиин дайшалхы 40 жэлэй түүхэдэ баатаршалгын, шэн зоригто тэмсэлэй толотомо жэжээнүүд дүүрэн, Тэрэ тэмсэл соогуур партиинь гэшүүд урган гараһан, хатуужан бэхжиһэн байна.

Хятадай арадай революцион илалта Азидахи империализмын үндэлэ һуурида шанга сохилто үгэһэн, дэлхэйн хүсүүдэй социализмда аша тунтайгаар хубилха хэрэгтэ тон хэсэр нүлөөлһэн байна. Хятада болоһон арадай революци колониальна болон дудьданги гүрэнүүдтэхи национально-сүлөөрлэгийн тэмсэлдэ хүсэ ехэтэй шэнэ түдхисэ хээ.

Ехэ экономика районуудта хүдэлмэри зохилдуулан абуудха, тэрэниень түсэлблэхэ сөведүүд

МОСКВА, июнин 30, (ТАСС). Оройнойной экономика ехэ районуудта Арадай ажахын сөведүүдэй ажал хүдэлмэри зохилдуулан абуудха, тэрэниень түсэлблэхэ сөведүүд бии болгогдожо байна. Оройной үйлдэрини хүсүүдэ, дэлхэйн баялгунууды, үйлдэрини фондууды, ажалай ресурсууды ашатгай хайнаар хэрэглэгшэ хангаха

зорилго эдэ сөведүүдэй урда табигдана гэжэ СССР-эй Министрүүдэй Сөведэй дэргэдэ Гүрэнэй наука экономика сөведэй түрүүлэгшын орлогшо А. В. Коробов ТАСС-эй корреспондентэд мэдээсэ. КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрүүдэй Сөведэй хая гараһан тогтоолой үндэнээр эдэ сөведүүд эмхидгэһэнэ.

«Советская Россия» газетын июнин 28-най түрүү бэшгэһэнэ.

ПАРТИЙНА АЖАЙДАЛ

Түрүү дүршэл олоно шадбар болгох

Байгш ондо 100 толгой эхэ малнаа 100 хурьга, 95 тугал абаах, хонин бүриөө 3,5 килограмм нооно хайшалха, үнсэн бүриөө 1400 литр хү нааха гэхэ мэтэ горьтойхон уялангууды багранаайхид долоон жэлэй гурбадахи жэлдэ абанан байха юм.

Эдэ уялангуудаа дүүргэхин тула туруушууллэй дүй дүршэл, эрдэм ухаанай туйлалтанууды олоно шадбар болгожо, үйлэдбарид үргэнөөр нэбтрүүлэх хэрэгтэй байгшын мэдээжэ. Тиймэ тула КПСС-эй райком ажакы бүхэндэ кукурузашаддай, наалинашаддай, хонишаддай, агитаторуудай саг үргэлжэ хүдэлдэг хургуулинууды эмхидхэбэ.

Баргажанай, Курумканай совхозуудта эмхидхэгдэн кукурузашаддай хургуулинуудай түрүүшын хэсхэл майн 14—15-да сэхэ поли дээр болгожо, кукурузашад зүб квадратуды гаргажа хураан байга. Тиймэжэ тэдэнэр кукурузын тарига энэ хабар найн шанартайгаар, богони болзорт үнгэргэжэ шадда.

— Нуралсал манда ехэ юмэ үгөө, сэгнэшгүй тубатай байгаа, — гэжэ аймагай мэдээжэ кукурузашад Цыцков, Ламатканов, Галин, Мужанон, Гармаев болон бусад хөөрнэ. Уддаахи хэсхэлэй кукурузын хойнохо харууналга хэжэ байха үедэ, хуряалгын урда тээ, мүн хуряалгын дүүрэмсээр үнгэргэгдэхөөр хараалданхай.

Колхоз, совхозуудаар эмхидхэгдэн наалинашад хургуулинууды худөө ажакын мэргэжэлтэд хүтэлбэрилнэ. Малай хойнохо хайшан гэжэ харуулалхаб, үнеды нааха, эдэвүүдэх гэхэ мэтэ түрүү аргануудтай наалишад гүнзгийгөөр танилсана. Нургуули бүхэнэй хэсхэлэй наарада хоёр дахин али нэгэн наалин түрүү фермэ дээр үнгэргэгдэдэг юм.

Тэрэшагн хонишодой хургуули колхоз, совхозуудаар худэлжэ захиала. Эндэнь жэлдэ гурбаг хэсхэл — нооно хайшалгалгын искусствена аргаар үржүүлгэ, эхилхын, хурьгадай агтажэ эхилхын урда тээ үнгэргэгдэхөөр тусбэлдэнхэй. Тэсгэн хонин хайшалгалгатай дүрбон ударай туршда хэсхэл үнгэргэгдэжэ, тэдэнэр өрөнбурган олол аргануудтай танилсуула.

Эндэх партийна комитетуудай даргэдэ мүнөө 2-дохи нараяа агитаторуудай хургуули худэллөөр, Клуб, культбаза, улаан булангууды хайшан гэжэ түхээрхэб, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлэх талаар юу хакхэ гэхэ мэтэ асуудалуудаар тухай хэсхэлүүд үнгэргэгдэнэ.

Хуурын, тосхонуудай айлууд арга аргаараа танилагдажа, агитаторуудта даалгаданхай. Тэдэнэй нэгэндэн «агитаторай гэр» гэгэн гаршаг хадгалтай байдаг. Тухай тогтоодон удэр, сагта агитатор ержэ, хүн зоншы сугларжа, хонирхолтой хөөрлөөн болдог юм. Заримдаа сугларашадта диафильмууд харуулагдадаг.

Түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлэх, нитэ-политическэ, ойлгууламжын худэлмэри найжаруулаа зорилогтойгоор эмхидхэгдэн хургуулинуудай худэлмэрин түрүүшын зарим тэдэ дүнгүүд юу гэршэнэб гэхэдэ, тэдэнэр худөгэй ажалшадта амжалта туйлаха хэрэгтэн тэдөрхой туналамжа үзүүлнэ.

Н. Дашиев, КПСС-эй райком пропагандист.

КПСС-эй Устав наринаар сахиха

Нааян партиин Кабанскын райком-ой пленум боложо, тэрэн дээрэ «КПСС-эй Уставай эрилтын ёһоор бүхэ коммунистууды хужуужүүлэх тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэ.

— Партиин Уставай эрилты дүүргэхэ, энэн тушаа коммунистуудай, партийна эхин организациинуудай үүргэ, хариуцалгы дээшлүүлэх талаар түрүүшэй үедэ зарим тэдэ худэлмэри ябуулагдажа байна, — гэжэ элидхэлшэ, КПСС-эй райкомой нэгдэхэ секретарь Н. Т. Антоненко тэмдгэ-лэб.

Колхоз, совхозуудаар партийна суглаанууд үнгэргэгдэжэ, социалистическэ уялангуудай дүүргэлтэ зүбшэн хэлсэгдэ. «Ажакын тоосоондо — онсо анхарал» гэгэн асуудалаар районно экономическа конференци, гурбан жэлэй соёлтой долболтын дүнгүүдээр культурын худэлмэрилгэшэдэй суглаан үнгэргэгдэбэ.

Гэхэтэй хамта районной партийна организацида КПСС-эй Уставай эрилты хүсэд дүүргэгдэжэ, заримдаа эблэхэ, хазгайруулха, албан хэрэгтэй хайша хэрэгээр хандаха ушар али олон үзэгдэлөөр гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлгшэд нүүмжэлбэ. Жэшээлхэд, 2-дохи АТК-гэй мэдэлэй автомашинууд арайшан гэжэ 50 процент ашаглагдана, ажалай түрүү арга үйлдэбэридэ хулаар нэбтрүүлгэлэнэ. Эдэ дутагданууды усадхаа тушаа эндэх хүтэлбэрилгэшэд, партийна организаци, комму-

нистнар ханалаа бага табина гэжэ Тимологий цемент-шиферэй заводой директор Алемовский хэлэб.

— Гүрэннэ мэхэлхэ, хубхай хоолон мэдээсэл үгэхэ ябадал Кабанскын совхоздо гарана, — гэжэ тус совхозой зоотехник П. В. Бутуханов шүүмжэлбэ. Совхозой директор Хмелев, эд хэрэглэгшэдэй союзай түрүүлэгшэ Самолётов гэгшэд 70 центнер мяха гүрэндэ худалдагдаба гэгэн хуурмаг мэдээсэл үгөө. Энэ хадаа партиин гэгшүүнэй нэрэтай огто таарахагүй ябадал болон.

Тэршэлэн энэ ажакын тоосоо нэбтрүүлэх хэрэгтэ горьтой анхарал табигданайгүй.

— Зарим хүтэлбэрилгэшэд худэлмэрилгэшэ хумүүжүүлэхэ, хургаха уялгаа дүүргэнэгүй, — гэжэ коммунистнар Попков, Елизов, Еременко гэгшэд тэмдгэлэбэ. Жэшэнь, «Селенга» гэжэ олзоборилгын артелиин мебель бүтээгдэ цехые даалгша Чешев нэгэ нарын туршда 18 хүндэ зэмэ тохон (сехтэнэ 36 хүн худэлдэг юм) байна. Эндэх партийна организацида 4 нара тухай нэгэнше суглаан болоогүй.

Залуушуулые хумүүжүүлэхэ хэрэгтэ бин байшан дутагдалууд тушаа нүхэд Метведев, Козулин гэгшэд тогтобо.

Хэлсэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы тогтоол абаа.

Б. Сотнич.

Эмхидхэхы үүргэн дээшлэнэ

Профсоюзай худэлмэри

Совхозуудай ажал худэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ профсоюзай организацинуудай үүргэ ехэ. Энэниин хараалта абан, Саянаар совхозой профсоюзай худэлмэрилгэшэдэй комитетууд партийна организациин хүтэлбэри дор эмхидхэлэй, нитэ ойлгууламжылгаа худэлмэри найжаруулаа тушаа зарим тэдэ хэмжээнүүдые абажа байнхай. Тэдэнэр социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэхэ, ажал худэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ толгойгоор хүтэлбэриллэг болон.

Жэшээ болгожо дүрбэдэх тракторно-тарьян ажалай бригадын нотагай комитедэй худэлмэри дээрэ тогтоо. Нүүлэй үе болотор тус бригадын ажал бөдтэй найжаралгүй, али олон дутуу дундануудтай байгаа юм. Тиймэнэ нотагай комитедэй ээлжтэй зүблөөн дээр бригадир Бадмаевай тоосоон зүбшэн хэлсэгдэ лэн. Фермэ дээрэх дутуу дунданууды зүблөөндэ хабаадагдал хүсэд элэрүүлжэ, нүүр Бадмаевы ажалнаан сүлөөлжэ, тэрэнэй орондо ветфельдшер Гомбоевы томилхо гэгэн шийтхэбэри гаргаа юм.

Тэрэнэлэн нотагай комитет (түрүүлэгшэнь нүүр Шаблоков) социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүды саг сагтань согсолжо, худэлмэрилгэшэдтөө дуулгадаг, зүблөөн дээрэ хэлсэгдэ, ханын газетэ, дайшахы хуудананда ходо бэиэдэг болон. Мүнөө фермын худэлмэри эрич найжаржа байна. Үнгэрэн таб нарын дүгөөр хү наалгаараа тус фермэ совхозой дирекциин, парткомой, худэлмэрилгэшэдэй комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

Г. Балдуев.



Татарай автономно республикын нислэл Казань улам байхан, улам ехэ болжо байнхай. Бүүдэй хоёр жэлэй туршда Ленинскэ райондо, Сибирскэ, Оренбургскэ тракт дээрэ олон шардагтай байрын гэрнүүдэй шэнэ кварталнууд бин болон. Зураг дээрэ: Сибирскэ тракт дээрэ багданан байрын шэнэ гэрнүүд.

КПСС-эй XXII съездийн эрилтын үүргэ



Дашинима Балданович Борьёгой совхозой II отделение эрхчин хонишон юм. Энэмнай 750 эхэ хони харуулалжа, үнгэрэн жэлдэ зуун эхэ хонин бүриөө 162 хурьга абаа. Байгша ондо нүүр Балданович зоун эхэ хонин бүриөө 103 хурьга абанхай. Эрхэ жэл бүр эхэ амжалта туйлаха шийдэнхэй. Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

3 килограммай орондо 3,5

Хуурай үедэ аймагай түб Петропавловка Зедэ станци хоёрёе холбоһон хобхо дардам харгигаар ообо хүүбөө мэхээгтэй нооно тэдэн автомашинууд олоороо субадаг болонхой.

Эдэ удэрүүдтэ аймагай колхозууд, совхозуудта хониной нооно хайшалгалгын халуун худэлмэри түгэл дундаа, Хонин нүраг олонгой «Коммунизм» колхоздо энэ ажал эмхитэйгээр эхилэ. Илангаяа ажакын тоосоондо орон бригадануудта нооно хайшалгалга найнаар ябана. Дүршэлтэй хонишон Василий Морозовой даадаг бригадын эрьё хонидой отарынхид хонин бүриөө дунда зэргээр 3 килограмм тухай нооно хайшалга гэгэн уялгаа улуулар дүүргээр, тэдэнэй тус бүриөө 3,5 килограмм нооно абана. Эдэнэр ойрын сагта бүхэ 750 эрбүүдтэ хайшалжа дүүргэхэнэ.

Артелиин дүй дүршэл ехэтэй механизатор А. Я. Игошевой дажа байдаг хайшалгалгын агрегат үдэр ерэхэ бүри ажалайнгаа эрьёе тургалдана. Эндэ июниин 26 болотор 1600 хонидой ноонон абтаа. Хони хайшалгалга дээрэ үбжөөл хонишон Салих Ахметшин үндэр бүтээлтэйгээр худэлмэри мүнөө жэлэй үбжэлгалга тэрэ хонин бүриөө хурьга абажа шадда. Хониной нооно хайшалгалгын халуун хаһа ерэхэдэ энэ үгэн банаа өрхимөөр ажаллажа, үдэр бүри 50—60 килограмм нооно тушаана.

А. Цыренов.

Түрүүшын элдүүрилгэ дүүрээ

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор абтаба). Кузарын совхозой кукурузашад байгша ондо 1250 гектарта кукуруза таржа, тэрэнэй үндэр баян ургаса абакын хойнохо үнэн зүрхэнөө оролдожо байнхай. Нүүлэй мэдээгээр тарилгын бүхэ талмай дээрэ борнойло хэгдээд, ехэнхи газарын хоёр ургаса абакын хойнохо үнэн зүрхэнөө оролдожо байнхай. 135 гектар газарта зурууд хоорондын элдүүрилгэ нэгэ тээшэн хэгдээд байна.

Ургасын хойнохо харууналга худэлмэри совхозой гурбадахи отделенидэ эмхитэйгээр ябуулагдана. Республика соогоо илажа гарахан сууга кукурузашан Николай Батуевай звено тарилгынгаа бүхэ 135 гектар газарта зурууд хоорондын элдүүрилгэ нэгэ тээшэн хэгдээд байна.

Мүн эндэх залуу кукурузашан Гончик Очировой звено айхабтар эршэмтэйгээр ажаллана. Эдэнэрэй худэлмэн газарта тон зүб квадрат гаргагдажа, ургасын найнаар өөдөлжэ нэ. Зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэ үедэ тус звеногой хид ургасада минеральна тэжээл нэмэнэ. 30 гектар газарта гектарай 80—90 килограмм аммиачна селитрэ тараагаа. Энэ худэлмэрин үргэлжэлгөөр.

Нэгдэх отделениин бэрхэ кукурузашан Иван Капустинэй звено зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдээ минеральна үтэжүүлгэ тараана. Кукурузын хойнохо харуулалга худэлмэри совхозой бусад отделинүүдтэ жэгдэ эхилэнхэй.

Совхозой бүхэ бригадануудта сахарай свёкло, хартаабакын, орооно тарянай хойнохо харуулалга захиала. Мүнөө үедэ сахарай свёклын тарилга борнойлодожо дүүргэгдээд, ургасын шэнгэлэгдэжэ байна. Тэршэлэн хартаабакын тарилга бүхүдөө борнойлодожо. Орооно тарянай буртаг үбнэнтэй тэмсэхэ зорилгоор 400 гектар дээрэ самолетоор хөрө хаягдаа.

Кукурузын тарилгын хойнохо хэр харуулагдажа байһые шалгахын, бэе бэсэнгээ дүй дүршэлы халан абалсахын зорилгоор июниин нүүлээр аймагай кукурузашад тус совхоздо сугларжа, звено нуудаар ябаад, ургасын хэр гаража байһые хараха юм. Эгээн түрүүлэн Алтайн отделиндэ хүрэгэ, Гончик Очировой звеногой худэлмэрилгэ танилсахаар хараалагдана. Тиймэжэ тэдэнэр Базар Бадмаевенович Галдановой удаан Николай Иннокентьевич Дампиловой болон бусадэй звеноуудта хүрэхэ зорилготой.

А. Соболева, совхозой агроном.

Ехэ мүрысөөнэй урда тээ

Ушар нимэһээ хони хайшалгалгада олон жэлдэ таһалга-раагүйгөөр ажаллажа, нилээд шадбарай мэргэжэлтэй болон бэрхэ бэрхэ хайшалгалгашад мүнөө үнгэргэгдэхээ байһан семинар тухай хонирхонгүй байжа шадхаа аал. Хүн бүхэн оренбургын аргада хуража гэртэ эрээд, нүхэдөө энэндэ хурагдаһан ямар хүндэтэй, хариуцалгатай гэшэб.

Тийгэжэ тэрэ семинарта 30-аад хүн хабаадаба.

Совхозой 2-дохи фермын зоотехник нүүр Ымбаев Оренбург ошожо, тэндэх хониношодой ажал худэлмэрилгэ танилсаһан, шэнэ түрүү аргын ямар ехэ аша үрэтэй байһан тухай сугларашадта хөөржэ үгөө. Удаан тэрэ хайшалга хонёо хаанаһаан, хайшан гээд

«Забайкалец» колхозой гэгшүүн А. Яковлева, «Эрдэм» совхозой худэлмэрилгэнэ Роза Жанаева гэгшэд түрүүлэн нэгэ-нэгэ хони шэнэ аргаар хайшалгада нилээхэн хүлэржэ, 15 минута соо носолдобожэ, удаахилда 7—8 минута соо хайшалхаркиба.

— Нурал байхда балайшы тинмэ айхаар юмэ үгы байна. Түрүү найнаар хуулажа абал, саашаа яахашыгуйл ха. Ноонойнь шоройтой, хөөрөөгүй байгааһаан, зобхоор, — гэжэ Яковлева хэлэнэ.

Семинарай нүүлээр аймгүй-сёкомой түрүүлэгшэ Ц. Цыбиков оренбургынхидай аргаар хони хайшалха инструктор гэгэн үнэмшлэгэ хайшалгалшадта барюулаа.

Б. Жамбалов.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршээрэй Суулгын совхозой 3-дахы фермадэ худэлжэ байһан хонидой нооно хайшалгалга аргагад бэрхэ хайшалгалта Бато Жигжитов ажаллаа байна. В. МИХАЙЛОВАЙ фото.

Булгадаа хуралсана

Оренто паровозо-вагонно заводой вагоной мөөр захабарилгад цехын коллектив партиин XXII съездын хүндэлдэ абан уялгаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Цехин роликво отделиенин Василий Викторовой даадаг селарь-нүүдэй бригада завод соогоо мэдээжэ болоһоор үншэй. Тарянай бригадин хуууд Константин Худяков, Валерий Сивак, Вячеслав Наталенко болон бусад эртэйгээр худэлмэрилжэ, коммунистическэ ажалай парэтэй болохо ойртонхой. Бригадын гэгшүүн бүхэн эрдэм мэргэжэлээ дэлгэрүүлхын түдөө ехэ оролдожо гаргана.

Н. Хазуев.

Хонитын Хунды гэжэ газарта «Коммунизм» колхозой 1-дэхн комплексно бригадын гэгшүүн Шойдок Дашневай даадаг отара үбэлжэн аад, июниин эхээр зунайнгаа байрада Зүүн Ульдыргэ зөөжэ ерэнхэн юм.

Үнгэрэншэ жэлдэ тус отара муу бэлдэхэтэйгээр үбэлжэлгэдэ орондо дээрэһээ арайшан гэжэ үхэ ногоон дээрэ гаргаа лэн. Тэрэнэй эсэстэ 42 хонин, 135 хурьган гарзада оржо, доол 490 толгой эхэ хонин, 98 хурьган үлэнхэй. Тийгэжэ зуун эхэ хонин бүриөө 100 хурьга абаха гэгэн социалистическэ уялгаа дүүргэхэһээ байха, зуун хонинноо арайшан гэжэ 20 хурьга түлжүүлжэ байна бшуу.

— Ямар ушарһаа нимэ олон хони, хурьган үхөө, гарзала гэшэб, — гэжэ эндэхидэ асуухада, отарын ахалагша хонишон нүүр Дашиев:

— Нёдондо зун ахалагша хонишон байхынгаа хажуугаар колхозойнгоо правлениин захиралта дүүргэ гэшэб гэжэ комплексно бригадынгаа тоо мэдээ бурдлэдэг тушаалтай байгаа. Удаан үбнэ хуряалгын үедэ үбнэ хэмжээгэ ябадаг «фуражир» боло галгүүтэд ябаа лэн. Энэ үедэ нарай үхүүдтэй нагамин хонидоо харанһан нэрэтай гэртэ үлөө. Бишье сүлөөтэй сагта тэдэнэ адуулдаг лэн. Тийгэжэ саһанай оротор худэлөөбди,

Социалистическэ уялгын дүүргэлтэ шалганабди ХЭНЭЙ ГЭМЭЭР ХОНИДЫНЬ ГАРЗАЛААБ?

Иймэ харуунанда байһан түрэхэ хонид ягаад таргалхаб даа. Хонидоо үбэлжөөндэ оруулжа, үбнэ тэжээлнэ шэрээд, досоо газарыннь хамалсаад, хонидойнгоо түрэхэ эхилтэр баһал колхозой правлениин элдэб даалгабарид дүүргэжэ ябааб. Январь наһаа эхилжэ хониднай түрэхэдэ хүсэ шадалаар мууноуд, зариманинь хурьгашы хаяа, гараһан тульын үлбэр үбэн байгаад, өөдөлгөгүй, үхээд лэн. Оролдо оролдоһоор лэ байтар нимэ байдал тохөөлдө юм, — гэжэ тэрэ урма зоригтоо хухарһан хэбэртэй хэлэнэ.

Колхозой правлени, комплексно бригадын бригадиршы Шойдок Дашневай отарын хонидой ягаад нимэ тулюур туйган байдалда ороһонь эхинһэнэ нүүл хүртээр хаража, мэдэжэ байгаад, тэрэниинь түргэн усадхаха, ондоо ажалнаан сүлөөлжэ, хонидонь харууны найжаруулаха тушаа ямаршы хэмжээ абаагүйн гайхалтай. Партиин хонид комитедэй секретарь нүүр Галсанов коммунист Дашневай отарын хони, хурьгадай гарзалжа байхда ямаршы бодото туналамжа үзүүлэггүй байһаниинь баһал гэгшээтэй. «Гэмьшн урдаа, гэмшэлынь хонидо» гэлээдэгтэй, мүнөө болохоодо тэрэнэй даалаг отарада хони, хурьгадай олоор гарзалһанда гайхалсажа, аль-

гайа дэлгэжэ, амархан хуухан хайшаа бэ.

Тус отарада хэнэй гэмээр нимэ олон хони, хурьган гарзалааб? Эдэндэ ямар нэгэн халдабарита үбшэн хуөөр гү? Угы даа. Гансал харуунанай мууһаа, үбнэ тэжээлэй дутамаһаа болгожо, илангаяа хонидой тураһан, хатайрһан дээрэһээ нимэ ушар тохөөлдөө бшуу. Гарзада оруулагдаһан эдэ олон хони, хурьгад үбшөөр үхөө гэжэ баримталадад, колхозой хохидол болодо дүүрээ гэшэ гү, энэндэ али бодотоор эзэмтэй хунүүдны харуусаха юм гү гэжэ артелиин хүтэлбэрилгэшэдтөө асуугдаха болон.

Тээд нимэ тулюур байдал гансахан энэ отарада тохөөлдөө бшэ, хони, хурьгадаа олоор гарзалууһан ушар бусалшы отарануудта бин. Жэшэнь, колхоз соогоо эгээл олон хониды үхүүдэн Цыбен Борбоевой отары хаража үзэ. Эндэ бүхүдөө абтаһан 234 хурьгадай аяар 174-ниин үхээр байха юм. Энэ хонид мүнөө зуун хонинноо мнил 11,9 хурьга түлжүүлээ байна гэшэ. Ондоогоор хэлбэл, хамта оройлоол 60 хурьга амиды үлөөжэ, хүхэ ногоон дээрэ гаргаа. Тээдэн сооһын үхээдөө болохоор үлбэр хурьгад олон.

Артелин хонидой олонхи Яруунын аймаг.

Д. Доржиев.

РСФСР-эй уран зохёолшодой  
Союзай правлениин Улан-Удэдэ  
болохо нүүдэл суглаа угтуулан

# БУРЯТ УРАН ЗОХЁОЛШОЙ ГОЛ АСУУДАЛ

Июлинь 18-да Улан-Удэдэ РСФСР-эй уран зохёолшодой Союзай правлениин хурал — нүүдэл секретариат болохо гэжэ хараалагданхай. Энэ хурал дээр Москвагай уран зохёолшод, Кавказай, Волга шадархи арадуудай түлөөлэгшэд, Яхад, Хакасс, Туваһаа айлшад, Эрхүү, Читаһаа, Усть-Орда, Агаһаа хэдэн хүнүүд уригдаа.

Дүрбэхэн жэлэй тэндэ РСФСР-эй уран зохёолшодой I съезд үнгэрөө һэн. Тэрэһинээ урда тээ, бүхы союзна республикануудта өөһэд өөһэдэн уран зохёолшодой Союзууд бии аад, гансал аха заха Россия федерацида нимэ Союз үгы байһан юм. Өөрынгөө эмхидхэхы I съезд дээрэ РСФСР-эй уран зохёолшод олоол өөрын эмхи зургаантай боложо, правленеэ хунгаа һэн. Правлениин түрүүлэгшээр Леонид Сергеевич Соболев — олондо мэдээтэй уран зохёолшо хунгагданхай байгаа. Тэрэ гэрэнһээ хойшо бөгөнхон хугасаа соо шэнэ правлени нилээд ехэ хүдэлмэри хэв.

РСФСР-эй уран зохёолшодой Союз түүхэтэ үедэ бии болоо. Ажабайдалтай нягта барисаатай байгты гэрэн партиин ургаагар яһала олон зохёолшод Алтай, Казахстан, Сибирь гаража, шэнэ шэнэ шүтэг, дуу, поэмэ, повестьнууды бэшээ. Нүүр Соболев түрүүтэй правлениин шэнээр ажалаа ябуулжа эхилһэнэй тэмдэгүд нилээд эли юм. Жэшээнь, нүүдэл секретариатууды абаад үзээ. Манай Улан-Удэдэ зарлагдан секретариат тоогоороо дүрбэдхи. Энээнһээ урда тээ Кабардино-Балкарини нислэжэ хото — Нальчикта, Башкирини нислэжэ хото — Уфада, Мордовини — Саранскада нүүдэл хурал үнгэргэгдэн юм. Ингэжэ бага яһатан арадуудайнгаа хүтжэжэ ерэнэн литературада Москвагай зүгһөө туһа үзүүдэдэлэг, уран зохёолшодой дунда хани барисана, танилсаан дэлгэрлэд байна.

Июлинь 18-да Улан-Удэдэ нүүдэл хурал дээрэ «Мүнөөнэй байдалы зургалгалта ба бурят литературын үндэһэн ёһо заншалнууд» гэрэн асуудал табигдаха. Бурядай уран зохёолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ нүүр Балдано энэ асуудалаар дэлгэрэнги элдхэл хэжэ, тус хуралтай һонорхолтой хөөрлөөдөө нээхэ

байна. Энэ хадаа манай бүхы республикануудай уран зохёолшодой хүтжээ хэрэгтэ гүнзэгы, гол удхашанартай асуудал мүн. Нэгэдхээр, эндэ мүнөөнэй байдалы зургалгалта тухай хэлэгдэнэ. Мүнөөнэй байдал харуулжа, өөрынгөө сагай гол шухала асуудалнууды табижа шадха гэжэ уран зохёолшод үндэһэн зорилго мүн. Хараад үзөө наатнай үнгэрэн сагай агуухэ уран зохёолшод Данте, Шекспир, Толстой гэгшэд тэрэ үеынгөө амин шухала асуудалнууды оножо бэшэһэн байха. Дундада зуун жэлэй агуу поэт Данте өөрынгөө «Тамын орон» соо тэрэ сагта гребеллинууд ба гвельфины нүүд гэжэ хоёр политическэ партиин дунда болоһон тэмсэл харуулан юм. Лев Толстой тухай хэлэһэнэйшэ үлүү ааб даа. Хаан засагһаа эхилээд, шажанай, гүрэн түрэн, сүүдэй, таряашад болон дворянуудай байдалы хуу харуулжа, худал хуурмаг жагсаалтай зохёол бүхэн соогоо хайраггүйгөөр тэмсээ һэмнай. Манай совет үеын уран зохёол абаад үзээ. Михаил Александрович Шолохов өөрынгөө хоёрдох романе гүшаад онуудта хүдөөдэ боложо байһан агуу хубилалтануудай халуун мүүрөө мүнхэн бэшээ һэн. Фадеевэй «Залуу гвардины» нэрлээ. Эрлэхгэ красноармейский залуу шунанай үшөө хатаагүй — шатаһаар байхала, уран зохёолшо Краснодон ерээд, геройнуудайнгаа ажаһууһан нутагтай, түрэл дүтэ зонтойнь танилсажа эхилээ.

Залуу бурят литература эхилхэдэ, өөрынгөө тэрэ сагай шухаг эрилтэнүүдтэ харуусажа ороо. Бурят уран зохёолы ажабайдалай мүнөөдэрэй эрилтэнүүдэй туг доро түрэнһэн уран зохёол гэхэдэ болохо. Холца Намсарьевай шажанай мэдхэлтэй — «Эрхэн эртэ сагта, энэ дэлхэйн эртэдэ» — гэрэн үгэнүүд ёһотой юм шэнги үлгэр бүхэний урда дурдагддаг. Энэ юм бэ? — үндэһэн ёһо заншал. «Бухайр шара номон», «Мүнхын хара уһан», «Хүхэрэгшэ тэнгэри, хөөбэлзэгшэ үлэн» — эдэ хуу үлгэрэй шүтлэгтэ орожо, ёһо заншал болоо юм.

Агуухэ Октябрийн һүүлээр эрхэ сүлөөгөө олоһон арадуудай байдал хубилаа, тад ондоо болоо. Хэрбээ урдань арадуудай хоорондо гаталшагүй нүхэн байгаа һаа, мүнөө арадууднай аха дүүгэй халуун ёһоор харилсадаг болоо. Нэгэ туг доро, социализмын нэгэ агаараар амилан, хаанашы һаа адли сүлөө совет газар дээрэ дүшэ гаран жэлдэ хүгжэһэн арадуудай ажабайдалда тон олон адли тэмдэгүүд бии болоо. Донбассай шулуу нүүрһээ украинец Гусинозерскый шулуу нүүрһээ бурят хоёртой байдал дунда адли болоһонхой.



Г. ЧИМИТОВ.

## Хоёр хуһан

Басни

Хонгор талын хойморто, Холбоо хадын хормойдо Наран ушөө эртэ гээд, Наһан ушөө залуу гээд, Айдар хоёр хуһан Аһаһуудаг юм һэн. Дуулим хабарай һэбшээдэ Дурдам үһээ эльбүүлэн, Дуугаа хангюурдан хэбшээдэ Дурдан тухайгаа хэбшээлэн. Эгшээ дүү мэтэ Эбтэй һуудаг һэн ха. Жабхалан һайханаар тэдэнэй Жаргама байтар үннэй Нэгэтэ хүнүүд яруугаар Нэгэ хуһанайнь хануугаар Алтай һубаг татаба, Аршаанта уһа урадуулаба, Харин энэдэ Хамга юмэн хубилшаба гэнтэ... Мүнхын уһа хүртээ, Мунгын аршаанаар сүршүүлхэдээ, Шинг нойтоор умдалма, Шэмэ шуһээр бордуулахада, Аза талаантай байһан Айдар залуу хуһанай Үһэн ногооржо, Үнгэ гэрэл оробо. Шунань улам улайрма, Шуналтайгаар гуйдаг болобо. Бурмагар толгойгоо эрмэжэ, Бултанһаа гоёб гээд добобо. Хүршэ хани басагаһа Хундэш тоохобо болибо. Хүлээгдэггүй золдо хүртээ, Хууһанай ондоо болошо һаань, Уелмэ улаан ябаһан Үүри нүхэрэе мартааш һаань, Ханаһаһаа холохон байдаг, Хани нуга хуһанайнь Үрэнэлтэ газарай хэһэгһээ Үрлөхкингүй эвэл лэ, Шаргал наранай элшээшэ Шамарлангуй хүртөөд лэ, Гоё гоомой хуһанда Гордон аатархангуй һуудаг һэн.

Удаанш болонгуй мүнөөхи Уһата һубаг хатаһай, Эрвэнь ариун хуһан Шэхтээрээр гандалай. Ариун торгон үннэини Анган гэнтэ шарлаба, Хусгээ шунал дуранини Хүйтэрэн, нуларан, шэргэб. Нойто шимгтэ обтоогуй Номгон даруу хуһанхан Алдуу эндуу гаргажа, Агсамнаа ашалһан, Улуу харама, Булуу хиллэн Хану нүхэрэе һанахадаа, Халуун ариун сэдхэлһээ Хайрлан, шаналан байдаг даа... Ойрохон зуурын жаргалда Обтомо, зобхоогүйнтнай түлөө, Басагад, бэрэд, танда Барюулаһа энэ шүлгөө.

М. ЦЫРЕНОВ

## Вэндэмэни

Олон хүсэлы хангаха Оюу-номин зэндэмэни Онеан далайн оёроһо Олохогүйгөө мэдээрэй... Верынш бэе, толгой соо Вөдэлэн дэбнэхээр үрз бии. Бэлээр олохы һанангуй Бэлээр, тули тэсэмгэй — Амалай шэмгэ зэндэмэни Амасахашни дамжагуй!

Б. БАЗАРОВ.

## БЭЭРХҮҮ ТЭМЭЭН

БАСНИ

Тэмээн Ямаантай Тагш талада золгоһоор Харгын хануу тээ Хани ёһоор урмжа, Аһабайдалай Асуудал тушаа хөөрбэ. — Ямаан, шимни, Ямар зүһэгүй муухайбши! Харан гэгшэм: Ханагүй маахан байлалши. — Яһамнил маа бээд, Ямаршэ хохидол үзөөгүйб. — Мийһэрхэ багтаал Минни ниууршаг шарайтайш... Халдахгүй бишыхан Хатангир бешими гутаана. Борьбо дээрээ Борсо болоо бэшэ аад лэ, Наһтар сээжшэ Наһшаһан соогуур нарбайна. — Тезд негон хэзрын Нойтон зүлгэ аматарай. — Газар тэбэримэ Ганжанхай хүлөө харыш! — гээд, Тэмээн тэндээ Тэндэ биса энебэ ха. — Бөөрнхы дүрстэйш, Бүхэн, зогдор байхагүй, һи-һи/ Арьягар эбэртэйш, Ахаһаа һахал һанжуулаа, һа-һа! Юрдөө, энэнтэй Юмз зүбшэхээ сээрлэнб.

Шагай дээрээ Шарки болоһон Ямаанда Үгэ хэлмэ, Үргөө хабирхын урмагүй... Наранһаа наашада Намһаа томо хэн байхаб? — Томол та даа һөөл! Тонгойхо багтаа тулюур гүт? — һэ, үүлэн дээгүүр Үлгөөд харахаар хууууэтайб. Ямаан шэнги Ядуу дорой үзөөгүйб, — гэжэ Бээрхүү тэмээн Бээдэ урмжэ дуугарна. — Нүрхэй хэбэртэй, һүүлээ өвдэн хатаруулаад, һи-һи! Ямар амитан Ямаан шэнгээр ябахад даа, һа-һа! Баһууһан ямаан Баһрадаа хүрэнэ ершээр Гэшүүр дамжаад, Гэрэй оройдо гараба ха. Тэндээ, уруугаа, Тэмээн тээш хандаба: — Тэмээн аба аа, пез! Тээсэлг ха юмта тэнгэри... Амилхань бэрхэтэй Агаар шэнгэн байба лэ. Дэмэ һайрхаад, Дээгүүр харама зобонхаар Газараа тэбэрэд, Галгижа ябаа һаа дээрэ лэ!



Сэлэнгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой һаһажал дарханшууд: 60 һаһатай Б. Цырендоржиев (зүүн гарһаа), 65 һаһатай П. Макаров, 65 һаһатай Ц. Аятуев, 71 һаһатай У. Жапов худалчарини заһарта тамхила зуураа, бурят арадайнгаа шогтой хүхюун онтохон, домог хөөрлэдэн һуунд Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Уран һайханай бүлэмүүдтэ тунһалжма Ц. ДАМДИНОВ.

## Хожом лэ мэдэхэш!

Нэгэ үйлэтэй пьесэ

НААДАХА НИУРУНУУД:

1. Ело-Гарма — колхозой совхоз болоходо, олзо бадархээ олоһон хүн.
2. Арслан — Ело-Гармында хүн болоһон, 10-дахы класс дүүргэһэн бэрхэ дархан.
3. Аюур — Арсланын нүхэр, модошо дархан.
4. Дугарма — Арсланын эхэ.

Намарай эдлин саг. Сиенэ дээрэ — садай наһаһалиг модол. Нэгэ хажуугаарнь гарай улгуу харагдана. Сад соо — улаан самбар. Хойро-гууды шоглон харуулан нүгөөдэ самбартань хүнэй дурсанууд, зурагууд. Арслан гартаа хүкэ баринан, ехэ болоһого болоһон хэбэртэй гарана. Гэнтэ тэдэ зурагууды хаража, зог татана.

АРСАЛАН. (Түргэн ошожо, зурагууды хараад). Яагаа түргэн зурагдаһааб? (һанаа алдана). Ээ даа, абганын буруу харгыгаар буржа ябанаш даа. Ягараа хаарта, архида ороһон хүн гэшэб, Халагын халаг даа. Эсэгынгээ байгаа һаа, ингээхэ ябахгүйл һэм. Ямар хуйн заяатай хүн гэшэб? (Толгойгоо бариад, уруугаа хараад, модон дээрэ һуушана. Аюур сиенын нүгөө талаһаа гарана. Арсланине хараһанда баярлаад, хойноһоо һэмээхэн ержэ, айтаһаа. Арслан һүржэ бодошоно).

АРСАЛАН. Яагаабши, нихэдээ тэнгээлэ гүш? АЮУР. Н-һ, шамай нимэ өдөгүи юмһөөһэ айка хүн гэжэ һалаагүйлэй. Н-һ, шандаган зүрхэтэй хүн байблши. һа-һа-һа. (Мухарижа байжа энеэбэ). АРСАЛАН. (Сухалтайгаар). Намайе наада бү бари. (Нүгөө тээшэ хараад һууна. Аюур гайхалхан хэбэртэйгээр Арсланине харана). АЮУР. Яагаабши, Арслан?... юундэ уур суухал болоһош? (Арслан дуугарнагүй). Арслан, хүлисэ Намайе, би шамайе наадаһагүйб. Арбан жал соо сугтаа ябабди, хамта һургуулаа дүүргээбди, ингээ дуугархыеш оройдо дуулаагүйб. Юундэ нимэ уруу дуруу болоһош? Шамда ямар муу юмэ хэбэб? (Уруу дуруу болоод, хажууһань һууна).

АРСАЛАН. Шамайе муу юмэ хээ гэнэгүйб. АЮУР. Тезд юундэ нимэ уруу дүха болоо хүмши?... Мүнөө хаанаһаа ербаш? АРСАЛАН. Дархалжа байһанаа... АЮУР. Амаралтын үдэр бэшэ аал?

АРСАЛАН. Усгэгдээр үдөөһөө хойшо ерээгүй һэм. Хээгүй худалмэре хүсөөгөөд ябаһаб. АЮУР. Нээрэ, мартаад байбаб, юундэ ерээгүйбши? АРСАЛАН. Эжы, абгатын ерэн аад — ерээгүйб, нааштоби. АЮУР. Абга эжы хоёршын ерээ гү? АРСАЛАН. Ерэ. АЮУР. (Хүхижэ). Яһан һайн юм бэ. Ходо хэлэгдэ һэмнайш: олод эжы абга хоёршын ержэ, һанаһаа амарба бэшэ гүш? Хэлэдэг һэмнайб. Абгаш-дархан, ши — нарин дархан, мугтан гэшые хүү сохихотнай гэшы. Хоёр жал соо совхозой эдэ олон барилга хуу дүүргээд, Арслан Аюур хоёр совхозһоо дарагаар саарһатый, хоёр хармаанаараа дүүрэн мунгэтай дээдэ һургуулида орохо гэжэ город мордохөө байха, Ямар һайн бэ. Бодо, бодо. Танайда ошөө. (Арсланын гарһаа татана).

АРСАЛАН. Зөөжэ ерэн байгаа һаань, би юундэ нимэ ябаха һөнбб. Нүхэр, намдаһин ехэ бэрхэтэй хэрэг тууздаа. АЮУР. Юн болобо? АРСАЛАН. Болонһон юман үгы. (Аюур хаража болоод, нимэ тишээ ябасагана). АЮУР. Хэлээ ойлголдохогүй — тэмээн ямаан хоёр шэнги болдо байлалди. Ойлогхоор халыш. (Арсланын урда ерэнэ). АРСАЛАН. Намайе абаһаһаа ерээ.



Алдарт Байгал ариуһан далай, Бурядай баярые суурхана байнаш. С. ДОРЖИЕВАЙ фотоһээ.



Хургуулида хуульшын хонхо мэнгирээ. Болбосоролой аттестат абган хоёр ханинар Галия Димова, Балл Деревгага гэгшэд барилгашад болохоёо зорёо нэн. Тэдээр мүнөө эрхим шэрээд болонхой. КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлд номмунис ажалай бригадын нэрэ зэргээд хүртэхын түлөө тэмсэгшэд байнхай. Зураг дээр: ПВЗ-гэй напительна барилгын таһагай шэрээд Г. Димова, В. Деревга хоёр.

### АГААРААР ДУЛААСУУЛАГДАДАГ ГЭР БАЙРА

Баян Харьков городой Силкатна үйлсэд байрын дүрбэн дабах гэр баригдаа. Газа таланаань харада тэрэ гэр ондоо шэрээ барилганууднаа амаршье илгаагүй. Тэд гэр соо орходо ууралаар дулаасуула амаршье түхээрлэг, радиаторнууд харагдахгүй. Нимэ шэрээ гэр үлдөө агаараар дулаасуулагдахаар барилданхай.

Тусхай прибороор гэр байр халхитуулгые хэрэглэн, агаараар дулаасуула системэ

### Курумканай совхоздо

НАЙН ДАА, ЗҮМЭГ НААДАНТАЙ НАЙХАН БАЙГАА

Республикымнай филармонин бүлэг артистар лимб дээр наадаг Бадма Цыденов түрүүтэйгээр хэдэн хоногой туршада андхи гүүртэ, отарануудаар ябажа, олон зүйлэй һонирхолтой хатар наада харуулаа.

Курумканай хонишод хатар наада гүйсэхэдэ РСФСР-эй габьяата артистка Гергесовагай, дуушан Дашевагай болон Л. Лосевой номернуудые ехэл һонирхолтойгоор шагнажа, үндэр сэтгэлтэ үгдэн байна.

Эдэнэй хаанашье: Мүргэн Могжооноор, Аргада Хасхалаар, Гаарга Аргагуунаар болон бусад хууринуудаар ябахадань курумканайхид ходооро баяр баясхалдангаа ирөөжэ, бэлит-талантай бүри арбажажа, бусажал маанадтаа байгаарайгы гэгэн уян үгэ-найдал дууджа байгаа нэн.

### ГАЗАР НЮТАГНАЙ ГОЁЛ БАЙНА ДАА

Курумкан тосхондоо абаад, Гааргын аршаан хүртэр ялаахан холдо юм. Морёр ошохо болоо наа, үүрэй хираанаа удашын боро хараан болотор хатаргахаш. Машинар табиудууд, энэхэн зайе торгохошьегүйш. Тэд сэд сэхэ шугамдуулан харгыгаар морёр, машинарыше харайлгахдаа барагтай юм аай даа.

Найхан Курумканай спортсменууд Виктор Шербаков түрүүтэйгээр 7 хүн велосипедар Баргажанай эрээр ябажа, үгэ голынгоо урасхал, ажамадалар шэнжэлэн, мүн тара шадарай ногоо набаһа ургаса шалган, тэндэһэ Гаарга голдой адгаһа

### Хитадай компартиин 40 жэлэй ой

ПЕКИН, июниин 30. (ТАСС). Хитадай Коммунистическэ партияи 40 жэлэй ойдо зориулалданай барай суглаан мүнөөдэр үдэшлэн Пекиндэ болобо.

Хитадай Коммунистическэ партияи ЦК-гэй түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун, КПК-гэй ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшонор Лю Шао-ци, Чжоу Эн-лай, Чжу Дэ, КПК-гэй ЦК-гэй генеральна секретарь Дэн Сяопин, Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшын орлогшонор Сун Цин-линэй, гоминьданай революционнор комитетэй ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Чэн Цянйай, хүдэлмэришэн-таряашанай демократическэ партияи ЦК-гэй түрүүлэгшэ Ци Фанай, ороной бусад демократическэ партинуудай хүтэлбэрлэгшэдэй бэшгүүд «Жэньминь жибао», бэшшье газетэнүүдтэ толилогдоо.

КПК-гэй бии болохоор 40 жэл гүйсэһэн тухай Хитадай хэлбэл эхээр бэшэнэ. Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшын орлогшо Сун Цин-линэй, гоминьданай революционнор комитетэй ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Чэн Цянйай, хүдэлмэришэн-таряашанай демократическэ партияи ЦК-гэй түрүүлэгшэ Ци Фанай, ороной бусад демократическэ партинуудай хүтэлбэрлэгшэдэй бэшгүүд «Жэньминь жибао», бэшшье газетэнүүдтэ толилогдоо.

КПК-гэй ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Сун Цин-линэй, гоминьданай революционнор комитетэй ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Чэн Цянйай, хүдэлмэришэн-таряашанай демократическэ партияи ЦК-гэй түрүүлэгшэ Ци Фанай, ороной бусад демократическэ партинуудай хүтэлбэрлэгшэдэй бэшгүүд «Жэньминь жибао», бэшшье газетэнүүдтэ толилогдоо.

ПЕКИН, июниин 30. (ТАСС). Хитадай Коммунистическэ партияи бии болохоор 40 жэлэй ой найндэрэй болохын урда тээ КНР-эй завод, фабрика, эмхи зургаануудта баярай суглаан, мингүнүүд болобо. Коммунистическэ партияи алдарт дайшалхы зам тухай элдхэлүүд тэндэ хэгдэнэ байна. Ком-

### И. Дикманэй мэдүүлгэ

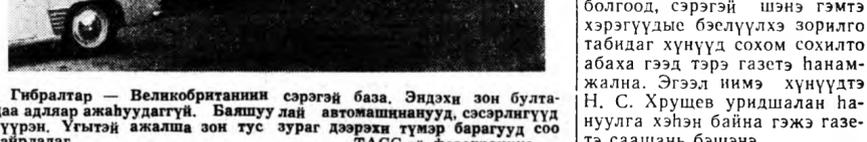
БЕРЛИН, июниин 30. (ТАСС). Германияи хоёр гүрэнэй хоорондоо хэгдэхэ хэлсэһэнүүд «Германие нэгдүүлхэ хэрэг шиндхэхэ алхам болоо» гэжэ ГДР-эй арадай партияи түрүүлэгшэ И. Дикман радиогоор дамжуулагданан интервью соогоо мэдүүлэ.

Германин Демократическэ Республикын гүрэнэй совет ундстагта, Баруун Германияи правительствода хэлсэһэнүүдые хэхэ тухай дурадханай байгаа.

Германин хоёр гүрэнэй тусхай түлөөлэгшэ хүнүүд одоол мүнөө уулзажа, Германида, Европодо эб найрамдал

тогтоохо үнинэй шиндхэхээр болоһон асуудал зүбшэхэ болоо. Тинхэдэ эбэй хэлсэһэн баталагдаха ушартай гэжэ И. Дикман үргэлжлүүлэ.

Хэрбээ парламентын, Баруун Германияи правительствын хэлсэһэнүүдые хэхэ гээшье буруушаагаа наань, Баруун Германияи политическэ хүтэлбэрлэгшэдэй Германияи хубаарад байһан ушарые бүри удаан саг соо байлгах. немес болон Баруун Европны бусад арадуудта урдынхараа сэсрэгэй аюул тохёолдуула хүсэлтэнь гэршэлхэ бшуу гэрнида, Европодо эб найрамдал



Гибралтар — Великобританияи сэсрэгэй база. Эндэхэ зон булдаа адлар ажаһуудайг. Башуудай автомашинууд, сэсрэгүүд дүүрэн. Угытэй ажалла зон тус зураг дээрхи түмэр барагүүд соо байрладаг.

### США-гэй гүрэнэй секретариин мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 30. (ТАСС). США-гэй гүрэнэй секретарь Дин Раскын мэдүүлгэ «Коламбия Бродкастинг Систем» компани телевиденсэр дамжуулаа.

Баруун Берлин тухай асуудалаар «Баруун тала эрид шууд хараа шугам баримтална» гэжэ «Кремль» харуулан алхамуудые наань нарануудта Холбоото Штатууд хэхэ гэжэ июниин 29-нэй үдэшлэн Дин Раск хэлэбэ.

Фашис алууршан сүүдээгдэбэ ВЕНА, июниин 30. (ТАСС). СС-эй хауптштурмфюрер байһан Эгон Шенфлюг горшые Австрияка Вельса геролто сүүдэлжэ дүүргэбэ.

### Урда Африкын Республика ажалай уласхоорондын организацинаа гаргагдаа

ЖЕНЕВА, июниин 30. (ТАСС). Ажалай уласхоорондын организациин генеральна конференцияи 45-дахы сессияи пленарна заседани дээрэ, үдэшлэн олонхонин дугаар Урда Африкын Республикые тус организацинаа гаргахы шиндхэбэри баталагдаа.

Газетэ захиха үнэ: 5 харын—2 түх. 50 мүн., 3 харын—1 түх. 50 мүн. НУХЭД УНШАГШАД, «Бурят үнэн» газетэе шалдажа захимт!

## Ехэ конкур.

Республикын Культурын министерство, уран зохёолшодой Союз пьесэ, оперо ба баледэй либретто, дуу, скетч, конферанс бэшлэгээр конкурс сонсохо.

Бурят ороной мүнөөнэй ажабайдал тодоор харуулан зохёолшодой конкурсо абтха.

Конкурсо табигданан зохёолнууд бурят гү, али ород хэлэн дээрэ бэшэдэнэн, машинка дээрэ 1,5 интервал-зайтайгаар, 5 хэлнээр буулагдаһан байха ёһотой.

Эрхим зохёолнуудта шимэ шангууд үгэхэ: ОЛОН ҮЙЛЭТЭЙ ПЬЕСЭНҮҮДТЭ: 1 нэгэдэхэ шан—1200 түхэриг, 1 хоёрдохы шан—1000 түхэриг, 2 гурбадахы шан—600—600 түхэриг; НЭГЭ ҮЙЛЭТЭЙ ПЬЕСЭНҮҮДТЭ: 1 нэгэдэхэ шан—300 түхэриг, 1 хоёрдохы шан—200 түхэриг, 2 гурбадахы шан—150 түхэриг; ОПЕРЫН ЛИБРЕТТОНУУДТЭ: 1 нэгэдэхэ шан—1000 түхэриг, 1 хоёрдохы шан—700 түхэриг, 1 гурбадахы шан—500 түхэриг;

БАЛЕДЭЙ ЛИБРЕТТОНУУДТЭ: 1 нэгэдэхэ шан—400 түхэриг, 1 хоёрдохы шан—300 түхэриг, 1 гурбадахы шан—200 түхэриг; СКЕТЧ, КОНФЕРАСНУУДТА: 1 нэгэдэхэ шан—80 түхэриг, 1 хоёрдохы шан—50 түхэриг, 2 гурбадахы шан—45—45 түхэриг; ДУУНУУДТА: хүгжэмэй авторнуудта 1 нэгэдэхэ шан—90 түхэриг, 1 хоёрдохы шан—70 түхэриг, 3 гурбадахы шан—40—40 түхэриг; угын авторнуудта 1 нэгэдэхэ шан—60 түхэриг, 1 хоёрдохы шан—50 түхэриг, 3 гурбадахы шан—30—30 түхэриг.

Конкурсн болзор—1961 ОНОЙ ДЕКАБРИЙН 1 ХҮРЭ-ТЭР. Конкурсн дүнгүүд 1962 оной январь нарада республиканска газетэнүүдтэ, «Байгалай толон» журналда сонсохо.

Улан-Удэ, БурАССР-эй Культурын министерство, конкурсдо гэгэн адресаар зохёолнууд хүлэгдэнэ.

### БҮРЯТ УРАН ЗОХЁОЛОЙ ГОЛ АСУУДАЛ

(Эхинийн 3-дахы нюурта) Иимэ жэшээнүүдые бэдэрээ наа, барагдахагүй, Нёдондо зун Москва шадар, дачада уран зохёолшод болон искусствын ажалшад тухай үгэ хэлэхэдэ, нүхэр Суслов арадуудай үндэлэн ёһо заншалууд тухай гүнзэгы ажаглалта хээ нэн: «Арадай үндэлэн ёһо заншал хадаа иматгал арадуудай культурануудай хоорондохы илгаа харуулдаг гэхэ гү, али үгышые наа, арадуудай үнгэрһэн байдалые, тэрэнэй түүхые харуулдаг гэжэ наанаа болоо наа буруу». Саашань хэлэхэдэ нүхэр Суслов манай социалистическэ нацанууд дунда коммунизм байгуулжа байгаа үзэлмнэй амар олон адли зүйлнүүд бии болобо, юугээрээ арадууд дундахы холбоогоо бэхжэнэб—энэниие харуулаха ябадал совет уран зохёолой шухала зорилго гэжэ тэмдэглээ нэн. Энэ—тон зүб, энэ—манай зохёолшодто эхэ шухала, гүн удхатай заа-бары мүн.

Нэгэ үсдэ, гансашые бурят уран зохёолшод бэшэ, хаа хаанагүй манай совет уран зохёолшод эхэбишлэн урданай түүхэ зураглалан зохёолнуудые бэшэдэг болоо бэлэй. Булта өөр өөршье Абайнуудые бэдэрээд гүйдэбэ. Түүхэээ мэдэхэ, уран аргаар зураглан харуулаха гэшье мартаалтай үүсхэл. Тэд энэмнай уран зохёолшодые мүнөөнэй байдалнаа арба-хорин жэлэй болзороор холдууддаг аад лэ харатай нэн. Агрономуудаар адли хабарай газараар алхалан ябахын орондо уран зохёолшод ажабайдалнаа бэшэ, архинууд соо шарлашанан хуушанай саарһаннаа зохёолоо булгажа бэшэдэг болоо нэн. Тон лэ саг соонь ЦК-гэй зүгһөө уран зохёолшодто мүнөөнэй байдал анхарыт гэгэн уржал буужа, энэ нуража эхлэлһэн үбшэн сарагдаа нэн. Барадий Мунгонов, Цэрэн Шагжин, Даширабадан Батожай, Цэдэн Галсанов,

Александр Жамбалдоржиев болон бусад уран зохёолшод мүнөөнэй байдал тухай пьесэ, роман, повесть, поэмнүүдые бэшэ. Чимит Цыдендамбаев Доржи Ванзаров тухай роман дээрэ хүдэлхэ зуураа мүнөөнэй байдалаар расказуудые бэшэнэ.

Мүнөөнэй байдал харуулха ябадалда бурят аман зохёолой үндэлэн ёһо заншалууд хэр хэрэглэгдэхэ байнаб, туһа болонго гү, али тодорго гү? — энэшые асуудалые бүхы талаанаань хаража үзэхэ ёһотойбди. Поэзи абаад үзөө наа, һүүлэй үсдэ үлгэрэй маргаар бэшэдэг залуушуул олон болонхой. Бэлигтэй, һонор сэлхэлтэй поэт Дондок Улзытуев эхэ найнаар эхилһэн аад, һүүлэй үсдэ үлгү эхээр үлгэр тээшэ халуурна гэжэ наанамаар. Мүнөөнэй хониншон тухай «үбгэн гэлэнэй» хэлээр бэшэхэ гэшье урагшаа алхан ябадал бэшэ. Табяад онуудта поэздээ арай гэжэ урагшаа нэгэ алхам хэһэн аад, мүнөө заримманай хоёр алхам гэлэргэ хэжэ байна.

Энээн тухай баримтатгаар, ухаатайгаар секретариат дээрэ хөөрэлдэхэ ёһотойбди. Арадай аман зохёолой алтан баялигые мартажа, хаяжа яашье болохогүй. Гэбэшье арадай аман зохёолой найханда дашуураад, мүнөөнэй трактористда Гэсэрэй малгай үмэдхүүлбэл, яашье таарахагүй.

Бурядай прозоор бэшэгдэн түрүүшын зохёолнууд олон үгэтэй, юомые ходо газза таланаань зураглахын түрүүлэд байдаг байгаа. Хүнгэн һонор зад, даамай үгөр Жамсо Тумунов «Нойр-һоо һэриһэн талаана» бэшэ нэн. Удаадахы уран зохёолшоднай энэ энди эрдэмдэ нурахын орондо «нарин психологическа утанануудые бэдэрнэбди» гэлээд, айхабар шашаг, унжгай хэлэтэй болонхой. Энэниие мүнөөнэй хэлэн гэжэ нэрлэхэ аргамгүй даа.

Хүнэй абари зан, хүнэй заншал, үйлэ хэрэг, байдал харуулахдаа үшөөл хуушанай-хяараа хүдэлнэ аа гүбди гэнэ бодол баһа бии болодог. «Бурят басган» гэжэ повесть соогоо Чимит Цыдендамбаев баруугаархи, зүүгэрхи уншагышые һонирхуулхые оролдожо, түрэл арадайнгаа байдалые дан үлгүсэ эрлэг эзбүүнээр харуулаа.

Арадайнгаа үнгэрһэн саг бэшэхэдэ, аарса боозор, айраг тарагаар, арһан дэгэлээр, үбшэн тахалаар дүүршэдэг зон тэрэ сагай байдалые бүхы тээһэнэ харуулагүй, гандсахан нэгэ талшые гэрэлдэ гаргана. Алим бэ арадай һонор һүблэгэн ухаан, хүүхүн заншал. Алим бэ арадай дундаһаа гараһан эрдэмтэд, суута аяншад, солото дархашуул, революционернууд? Алим бэ хамга тэдэ Хангаловууд, Цыбиновүүд, Ербановууд! Өөршье эрдэм нургаалтай, ухаан бодолой уйтан дээрһээ боложо, билдээр түрэл арадаа юуны хэжэ шадахагүй, мунхаг тулууруу, муухай халан байһан шэнгээр харуулабди. Энэ—худал!

Уран зохёол гэшэмнай минн статьянаа юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, хэрэгтэй бодол, шухала нургаалые һонирхолтойгоор, ёһотой уран аргаар харуулаха юм. Уншагышадай һонирхоомор бэшэхэ түрээ зохёолшодто табигдаха гүүшын эрилтэ мүн. Энэ талаар Даширабадан Батожай «Төөригдэнэн хуби заяан» яһала зондоор бэшэгдэнхэй, Залуу прозаик Александр Жамбалдоржиев бэлигтэй аад, заримдаа дан түргэл хэээ напана. Тингээд үшөө манай прозаигууд — бэшэл, наа заатагүй гурбан номһоо бүридлэнэн роман бэшэхэ ёһотойбди гэжэ наанадагаа ёһо заншал болгоогүй наан дээрэ нэн. Халуун дайнай дунда томо үхэр буунуудай хажуугаар хүнгэн зэбсэгшье—пулемет, автомат, миномедуудые хэрэгтэй байдаг гэжэ Михаил

Шолохов хэлэ нэн. Энэниие хэн буруушаахаб даа. Зохёолойнгоо зузаагаар билдээр Пушкинай «Капитанай басагы» арба нугалаабди, тэд уран аргаараа арба нугалханаа байха, али зэргэ гэгдэнэмнай элитэ. Уран аргаа дэшэлүүлхэ тухай асуудал мүн лэ халуунаар секретариат дээрэ зүбшэгдэхэ ёһотой.

Уран зохёолоор мэргэжлэн шүүмжэлэгшэднай наһанай газетэ, журналда тон үсөөн харагдана. Юумэ хэнгүй гэгбэл, харатай худал болохо байна: томо томо шэнжэлэгшэнүүд, номууд наһанай яһала гараа-Ц. Дугарнимаевай Жамсо Тумунов тухай ном, В. Найдалковой бурят драматургий тухай ном, С. Чагдуравай—Леонид Леоновой уран хэлэ шэнжэлэгшэ, Г. Туденовай «Бурят шүүлэгшэ» гэхэ мэтэ номууд бурят уран зохёол шэнжэлэгшэ шэнэ, хооһон үгэтэй, баримтатгай, хурсаар бэшгдлэн үндлэй табяа. Тэд гансал юумэн гэхэдэ, шэнээр гаража байһан зохёолнуудта багахан рецензинууд гү, али жэлэй дууһаада литературнор жэлэй дүн гарганан томо статьянуудые бэшэнгүй. Илангаа залуу уран зохёолшодой номуудые хаража, һайн үгөөршье туһа хүргэжэ, һайн ябахыень юрөөхэ гү, али оройлошые зохёолоо орхихыень дурадхаха гү—нимэ туһаламжа шүүмжэлэгшэд залуушуудта үзүүлнэгүй.

Ажабайдал үлгэрэй морин-һоо хурдаар урагшаа тэгүүлнэ РСФСР-эй СП-гэй правлениин Улан-Удэдэ үнгэрэгдэхэ секретариат бүхы совет арадай партингаа XXII съезддэ бэлдэжэ, охитой дүлэ-тэйгөөр ажаллажа байха сагта зарлагдаа. Бурят уран зохёолшод баатар арадайнгаа жэшээгээр ажалай вахтада жагсажа, эрхим шанартай, гайхамшаг удхатай, һонирхоомонор зохёолнуудаар XXII съездын түүхэтэ үдэрые угтаха зорилготой.

Н. Дамдинов, БурАССР-эй уран зохёолшодой союзай правлениин харюусалгата секретарь.